

BOEKBESPREKING

Onlangs verscheen bij uitgeverij Tirion, die Elsevier pas heeft overgenomen, Tirions vogelgids. Deze gids is de Nederlandse bewerking van de al veel geroemde, engelstalige "Shell guide to the birds of Britain and Ireland". Blijkens het voorwoord beoogt "de Tirion" niet alleen de opvallende zomerkleden van adulte vogels te beschrijven, maar ook ruime aandacht te schenken aan de moeilijker te herkennen winter-, juveniele en onvolwassen kleden.

De gids lijkt gehaast te zijn afgemaakt om voor de feestdagen in de boekhandel te verschijnen. In dit verband meest sprekend zijn de regels wit, die de stukjes over geluid, voorkomen en habitat van de IJsgors verdoezelen. De lay-out is ietwat rommelig. Het komt regelmatig voor, dat een soorttekst bruut onderbroken wordt door afbeeldingen -al dan niet van een andere soort- en vica versa. Hierdoor wordt jammer genoeg afbreuk gedaan aan de levendige verdeling van tekst en afbeeldingen, die afwijkt van de traditionele vogelgidsen (tekst tegenover afbeeldingen).

Dat determinatie (van zeldzaamheden) het doel van de gids is blijkt o.a. uit de opbouw van de gids. Geen overbodige hoofdstukken over triviale zaken als vogelgedrag en trek. Wel een hoofdstuk over het gebruik van de gids gevolgd door een hoofdstuk "Vogeltopografie". In dit hoofdstuk wordt uit de doeken gedaan hoe een zeldzaamheid nauwkeurig en correct beschreven dient te worden, opdat deze aanvaard kan worden door een "zeldzaamheidscommissie".

Het derde hoofdstuk behandelt de gangbare terminologie voor het verenkleed en de leeftijd. De verschillen tussen juveniel, onvolwassen en adult alsmede de verschillen tussen tweedejaars en tweede kalenderjaar moge een ieder duidelijk zijn na bestudering van dit hoofdstuk.

Vervolgens komen de soortbesprekingen aan bod. De gids wordt afgesloten met de hoofdstukken "Tijdschriften en adressen" en "Bibliografie". Ook hier vallen enkele slordigheidjes op: de regionale tijdschriften Pennevluchten en Vlerk zijn resp. van de VWG Wageningen en Arnhem ipv Arnhem en Rheden. Voorts is het jammer, dat SOVON niet genoemd wordt.

Enfin, het zij zo. Het belangrijkste deel van de gids wordt gevormd door de soortbeschrijvingen. Alleen de in Groot-Brittannië en Ierland waargenomen soorten worden besproken in een volgorde, die hier en daar afwijkt van de gebruikelijke. Vergeleken met het oorspronkelijke werk, waarin de zeldzame soorten apart vermeld zijn, is dit echter een vooruitgang.

Hoewel de kwaliteit van de afbeeldingen minder is dan in de oorspronkelijke versie zijn deze zondermeer goed te noemen. Positieve uitschieters zijn de afbeeldingen van de valken en jagers. De afbeeldingen van de meeuwen en sterns daarentegen doen te veel denken aan de waterige platen van Cusa in het Handbook. Het aantal afbeeldingen is groot: alle (in de tekst genoemde) kleden worden afgebeeld, zij het soms met de verkeerde kleedaanduiding (bijv. Amerikaanse Bontbekplevier).

De soortteksten zijn qua kleedbeschrijving zeer gedetailleerd. Toppunt van deze nauwkeurige kleedbeschrijving vormen de twaalf onderscheiden kleden van de IJseend. Over het algemeen zijn de beschrijvingen kernachtig en aangevuld met de "jongste onderzoeksresultaten" op het gebied van de veldherkenning.

Vergeleken met de kleedbeschrijving worden zang en roepjes karig bedeed. Vooral de trekroepjes van de zangertjes worden onderbelicht. De geluiden, die een Kempphaan een enkele maal produceert, worden helemaal niet vermeld.

Hoewel het voorkomen van met name de zeldzame soorten secuur wordt besproken is er een fout binnengeslopen bij Lach- en Franklinsmeeuw. In de tekst wordt abusievelijk vermeld, dat de Lachmeeuw juni 1987 in Nederland is waargenomen terwijl dit de Franklinsmeeuw moet zijn.

Dit alles leidt tot de volgende conclusie: een uitstekende gids op het gebied van de soort- en kleedherkenning, die met kop en schouders boven de traditionele gidsen uitsteekt. Op het gebied van de geluiden kan men beter terecht bij Sluiters vogelgids/vogelboek.

Als u de Tirion aan wilt schaffen à f49.50 raad ik u aan te wachten op de tweede druk; vele slordigheden en fouten zijn dan waarschijnlijk/hopelijk uit de gids verdwenen.

Steve Geelhoed